

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยที่ ๔ บทพากย์เอราวัณ

เรื่อง งามล้ำวรรณศิลป์
ขลิบในคำกาพย์ (๓)

ครูผู้สอน ครูธีรสุด ฉำทรัพย์

งานประกวดวรรณศิลป์
ขลุ่ยในคำกาพย์ (๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ระบุความสัมพันธ์ระหว่างภาพพจน์กับจินตภาพ
ในบทพากย์เอราวัณได้
๒. เขียนบรรยายความที่ถ่ายทอดจินตภาพจากบทประพันธ์ที่กำหนดได้
๓. บอกคุณค่าความงามของภาษาไทยที่สามารถสร้างภาพ
จินตนาการได้

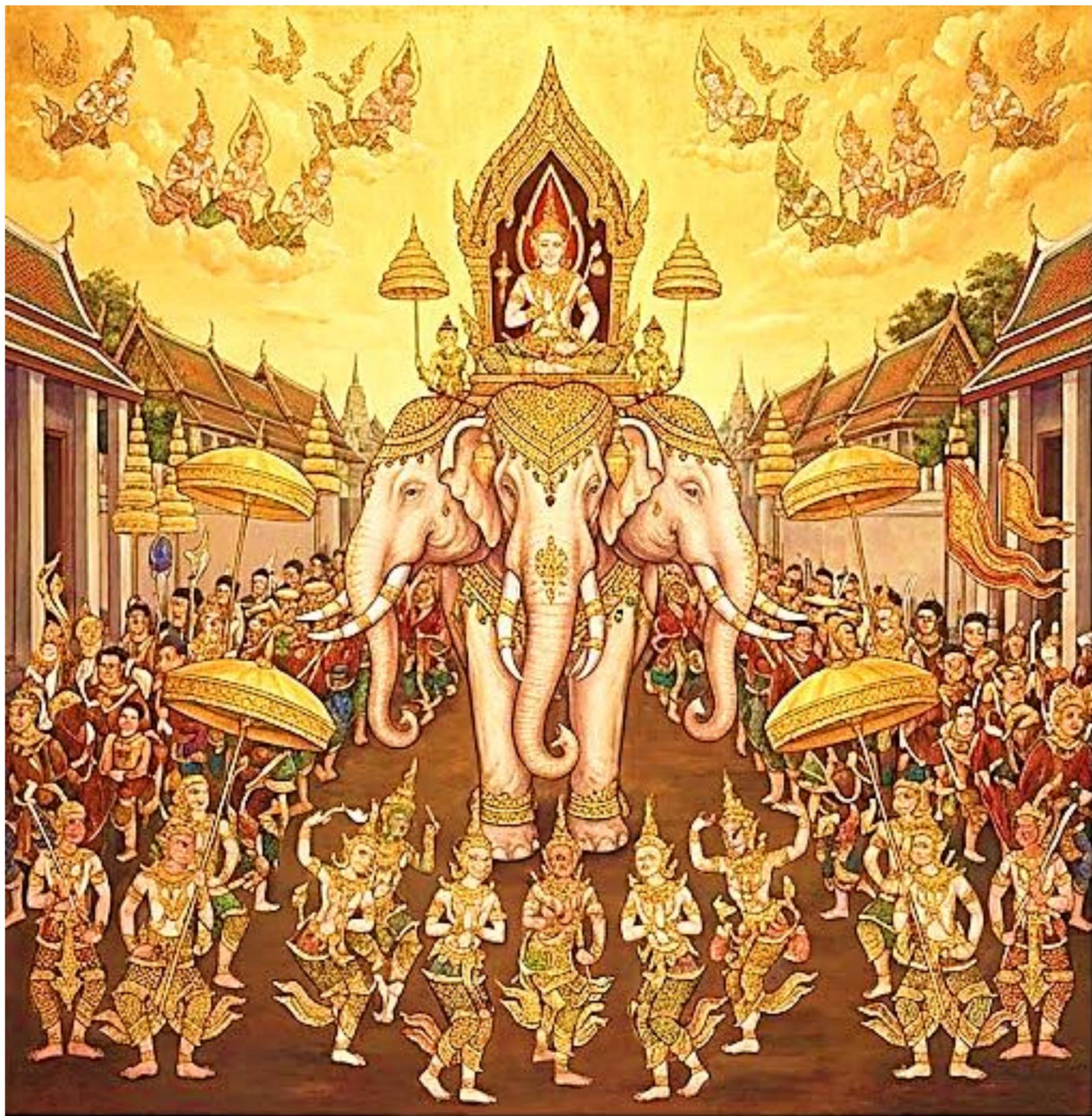
 คำถามชวนคิด

จากครึ่งที่ผ่านมา

เราได้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับอะไร

ขบวนช้างเอราวัณ
Procession of Erawan Elephant

กระบวนทัพ
The Army Procession

? คำถามชวนคิด

- นักเรียนเห็นอะไรในภาพ
 - ความรู้สึกของนักเรียนภาพนี้มีพลังหรือไม่
 - ถ้าภาพนี้มีชีวิต นักเรียนจะถ่ายทอดอย่างไร
- ให้กับคนที่ไม่เคยได้เห็นผ่านดวงตาของนักเรียน

การวิเคราะห์ “จินตภาพ”

ในบทพากย์เอราวัณ

การวิเคราะห์จิตภาพ ในบทพากย์เอราวัณ

วิเคราะห์

- (๑) ก. ไคร่ครวญ เช่น วิเคราะห์เหตุการณ์ (ส. วิครท).
- (๒) ก. แยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ เช่น วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ วิเคราะห์ข่าว. (ส. วิครท).

การวิเคราะห์จิณตภาพ ในบทพากย์เอราวัณ

วรรณศิลป์

- (๑) น. ศิลปะในการประพันธ์หนังสือ เช่น ลิลิตพระลอเป็นวรรณคดี
ที่มีวรรณศิลป์สูงส่ง, ศิลปะทางวรรณกรรม เช่น นักวรรณศิลป์
- (๒) น. วรรณกรรมที่ถึงขั้นเป็นวรรณคดี, หนังสือที่ได้รับยกย่องว่า
แต่งดี.

การวิเคราะห์จิตภาพ ในบทพากย์เอราวัณ

จิตภาพ

จิตภาพ

น. ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น, ภาพลักษณ์ ก็ว่า.

(อ. image).

การวิเคราะห์จินตภาพ ในบทพากย์เอราวัณ

จินตภาพ คือ ศิลปะการใช้ถ้อยคำของกวีที่ "วาดผ่านคำพูด หรือบทประพันธ์" เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ (Mental Image) ผ่านประสาทสัมผัส ทั้ง ๕ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนได้เห็น ได้ยิน หรือสัมผัสสิ่งนั้นด้วยตนเอง

ประเภทของจิณตภาพในบทพากย์เอราวัณ

บทพากย์เอราวัณ ของรัชกาลที่ ๒ โดดเด่น
ที่สุดในเรื่องการสร้างจิณตภาพ ๓ ด้านหลัก ดังนี้

๑. จินตภาพด้านภาพ (Visual Imagery)

การบรรยายให้เห็นรูปร่าง สี สัน และขนาดที่ยิ่งใหญ่ตระการตา โดยมักใช้ "อติพจน์" (Hyperbole) หรือการกล่าวเกินจริง เพื่อเน้นความมหัศจรรย์ของเทพเจ้า

๑. จินตภาพด้านภาพ (Visual Imagery)

ตัวอย่าง: การบรรยายความยิ่งใหญ่ของช้างเอราวัณ
"เค็ยรหนึ่งเจ็ดงา ตั้งเพชรัตน์รุจี งาหนึ่งเจ็ดโบกขรณึ
สระหนึ่งย่อम्मึ เจ็ดกออุบลบันดาล..." (เห็นภาพความ
ซับซ้อนและจำนวนที่ทวีคูณของ เค็ยร งา สระบัว
และดอกบัว)

๒. จินตภาพด้านความเคลื่อนไหว (Kinetic Imagery / นาฏการ)

เป็นการใช้คำกริยาที่แสดงอาการเคลื่อนไหวที่
อ่อนช้อย รวดเร็ว หรือทรงพลัง ทำให้ภาพไม่หยุดนิ่ง
ตัวอย่าง: ขบวนเสด็จและการรำรำ

๒. จินตภาพด้านความเคลื่อนไหว (Kinetic Imagery / นาฏการ)

ตัวอย่าง: ขบวนเสด็จและการรำร่ำ

"จับระบำรำร่ำสายหา ชำเลื่องหางตา ทำที่ตั้งเทวา
แปลง" (เห็นกิริยาการรำร่ำ การสายหา
และการใช้สายตาของเหล่าวิทยาธร)

๓. จินตภาพด้านเสียง (Auditory Imagery)

การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ หรือคำที่
สื่อถึงความดัง ความกึกก้อง

๓. จินตภาพด้านเสียง (Auditory Imagery)

ตัวอย่าง: เสียงของกองทัพและดนตรี

"เสียงพลโห่ร้องเออ้าย เลื่อนลั่นสนั่นใน พิภพเพียง
ทำลาย" (ได้ยินเสียงโห่ร้องที่ตั้งจนเหมือนแผ่นดิน
จะถล่ม)

เทคนิคทางวรรณศิลป์ที่สร้างจินตภาพ

บุคลาธิษฐาน (Personification): สมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตแสดงกิริยาเหมือนคน เช่น "ลัทธิธรรมบวรพตทั้งหลาย อ่อนเอียงเพียงปลายประนอมประนอมชมชัย" (ภูเขาโค้งคำนับ)

อุปมา (Simile): การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนอีกสิ่งหนึ่ง เช่น "งาหนึ่งเจ็ดงา ดั่งเพชรรัตนรูจี" (งาสวยงามแวววาวเหมือนเพชร)

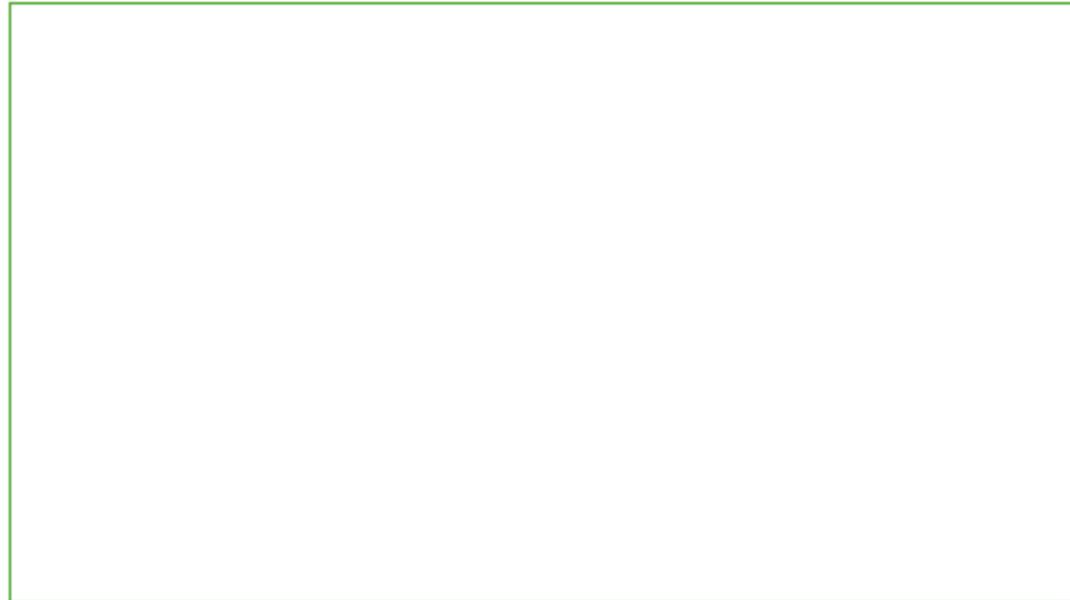
ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑๐
เรื่อง งามล้ำวรรณศิลป์ ยลยินคำกาพย์ (๓)
จากนั้นร่วมกันระดมความคิดทำใบงาน
แล้วนำเสนอตามลำดับ

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง งามล้ำวรรณศิลป์ ยลยีนคำกาพย์ (๓)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บทพากย์เอราวัณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง งามล้ำวรรณศิลป์ ยลยีนคำกาพย์ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกบทประพันธ์ที่ชอบ แล้ววาดภาพ จากนั้นแล้วลงมือวิเคราะห์จินตภาพที่ปรากฏจากบทประพันธ์ที่ยกมา

บทวิเคราะห์จินตภาพ.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๑๐ งามล้ำวรรณศิลป์ ยลยีนคำกาพย์ (๓)

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกบทประพันธ์ที่ชื่นชอบ แล้ววาดภาพ
จากนั้นแล้วลงมือวิเคราะห์จินตภาพที่ปรากฏจากบทประพันธ์ที่ยกมา

บทวิเคราะห์จิตภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วง

คำไหน...ใช้ถูก

ลักษมี

ลักษมีย์

- (๑) [ลักสะหฺมี] น. โชคลาภ, ความเจริญ, ทรัพย์ (ส.).
- (๒) น. ความงาม, เสน่ห์, สิริ (ส.).
- (๓) น. ชื่อเจ้าแม่แห่งลาภและความงาม เป็นชื่อยาพระนารายณ์. (ส.).

พระเทวีชยาพระนารายณ์ (ภาพสร้างจากปัญญาประดิษฐ์ โดยอิงจากรูปถ่ายต้นฉบับ)
ณ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อ.พิมาย จ.นครราชสีมา
เทศกาลเทียวพิมาย ประจำปี ๒๕๖๘

ภาพจริง

ภาพจากปัญญาประดิษฐ์

พระลักษมี

การแสดง เทวีลักษมี”

ณ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

อ.พิมาย จ.นครราชสีมา

เทศกาลเที่ยวพิมาย ประจำปี ๒๕๖๘

ผู้บันทึกภาพ : นายธีรสุด ฉำทรัพย์

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พิณใจคำ

เลิศล้ำบัง ๑๖ (๑)

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. Power point พินิจคำ เลิศล้ำฉบับ ๑๖ (๑)
๒. ใบความรู้ที่ ๑๑ พินิจคำ เลิศล้ำฉบับ ๑๖ (๑)
๓. ใบงานที่ ๑๑ พินิจคำ เลิศล้ำฉบับ ๑๖ (๑)
๔. สมุดรายวิชาภาษาไทย

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th